

İŞLETME KAYNAKLARININ ETKİN KULLANILMASI AÇISINDAN FİNANSAL KİRALAMA VE MUHASEBE UYGULAMASI

Fehmi KARASİOĞLU*

ÖZET

İşletmelerin nakit değerlerini etkin bir şekilde kullanmaları, hareket kabiliyetlerinin sınırlandırılmamasına katkıda bulunur. Finansal kiralama, büyük nakit çıkışları gerektiren varlık alımlarında alternatif bir finanslama sistemidir. Bu makalede amacımız; finansal kiralamanın ülkemizdeki uygulamalarını yansıtmanın yanısıra, Uluslar arası Muhasebe Standartları (IAS) 17' ye göre farklılıkları da ortaya koymaktır.

ABSTRACT

Financial leasing system has been used by most of the business to allocate their resources effectively. In Turkish accounting practices, financial leasing application is difference than International Accounting Standards(IAS) 17. Our purpose is here to show the Turkish practices and to compare with IAS 17.

I. GİRİŞ

İşletmeler mevcut kaynaklarını etkin olarak kullanmak durumundadırlar. Teknolojinin sürekli olarak gelişmesi ve nakit yönetiminin son derece önemli olduğu bir ortamda rasyonel hareket etmek işletmeler için kaçınılmazdır. Özellikle, parasal olarak büyük nakit çıkışlarını gerektirecek makine ve teçhizatın doğrudan satın alınması durumu ile karşılaşan işletmeler rasyonel bir davranış modeli olarak, kiralama yolunu tercih etmektedirler¹. Kiralama, yatırımlar için gerekli finansal kaynakların kıtlığı sorununu ortadan kaldırmayı amaçlarken, finansal olarak firmalara yardımcı olmaktadır.

Ülkemizde finansal kiralama 1985 yılında yürürlüğü girmiştir. Kiralama konusunda getirilen bir takım teşviklere rağmen, ülkemizdeki kiralama oranı diğer gelişmiş ülkelere göre düşük ölçüde seyretmektedir. Fakat şunu da ifade etmemiz gerekir ki, leasing son yıllarda gelişmekte olan ülkelerde artmaya başlamıştır. Bunun en önemli nedenleri arasında ilgili ülkelerdeki vergi teşvikleri ve kolaylıkları gösterilebilir. Ülkelerin farklı büyüme, gelişmelerinin yanında farklı muhasebe standartlarının olması doğaldır. Bu makalede amacımız Türkiye de şu an uygulanmakta olan leasing 'in muhasebeleştirilme sürecini ortaya koymak ve uluslar arası standartlar karşındaki durumunu yansıtmaktır.

* Yrd.Doç.Dr., Selçuk Üniversitesi Karaman İİBF Muh-Finansman ABD.
e-mail:fehmi karasioglu@hotmail.com

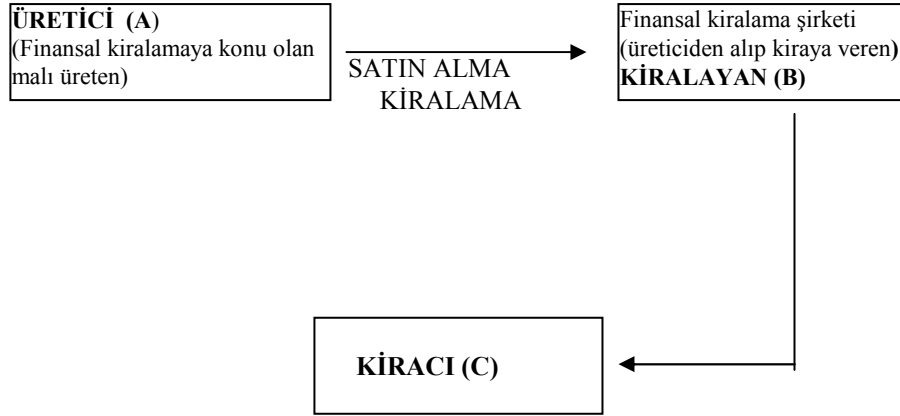
¹ Beyhan Maşrap. Finansal Kiralama İşlemlerinin Mali Tablolarda Gösterilmesi, **Möдав Muhasebe Bilim Dünyası Dergisi**, cit.1, sayı.4, Aralık 1999

II. FİNANSAL KİRALAMANIN TEMEL ÖZELLİKLERİ

Finansal kiralama, bir yatırım malının mülkiyeti leasing şirketinde kalarak , belirlenen kira karşılığında ilgili ürünün kullanım hakkının kiracıya verilmesi ve yapılan sözleşme gereğince süresi sonunda mülkiyetinin kiracıya geçmesini sağlayan bir finansman tekniğidir. Ülkemizde ve dünyada giderek daha önemli bir yatırım finansman yöntemi haline gelen leasing , bir malın öz kaynak ya da kredi kullanılarak satın alınması yerine, bir leasing firması tarafından satın alınarak yatırımcıya kiralanması , kira süresinin sonunda ise sembolik bir bedel karşılığında satılması anlamına gelmektedir²

Finansal kiralamada amaç, işletmenin yatırım ve finansman sağlama hedefini gerçekleştirmek üzere, kullanacağı makine, teçhizatın sahipliğini değil işletmenin faaliyetlerini yürütmek amacıyla kâr sağlama amacına yöneliktir³. Finansal kiralamada belli bir yatırım malının her türlü kiralama hakkının , sözleşme ile tespit edilmiş belirli bir ödeme karşılığında , uzun bir süre için kiracıya verilmesi işlemidir. Finansal kiralamada taraflar aşağıdaki şemada gösterilmektedir.

Tablo-1 Leasing Tarafları

Kaynak: Nihat Küçüksavaş, **Finansal Kiralama (Leasing) ve Finansal kiralamaya ilişkin muhasebe sorunları**, Çukurova Üniversitesi, İİBF Dergisi, Cilt 1, Sayı 1, 1987. s.34

² Seyhan Ümit.” Finansal Kiralama ve Kalkınma Leasing”, Kalkınma, Mart 1991. s.36

³ <http://www.kobinet.org.tr/leasing.html>

İşletme Kaynaklarının Etkin Kullanılması Açısından Finansal Kiralama

Kiralamaya konu olan mal, finansal kiralama şirketi tarafından satın alınarak kiracıya , kiralanabilir. Yukardaki şekilde A (Üretici firma, finansal kiralamaya konu olan malı üreten firma), B (ilgili ürünü üreticiden satın alan firma- LESSOR), C (kendi ihtiyacını karşılayacak olan ürünü B' den kiralayan firma-LESSE) üçlüsü arasında bir ilişkinin varlığı söz konusudur. Bu işlem sürecinde , kira konusu varlığın üreticisi ile kiracı arasında genel olarak doğrudan bir bağlantı söz konusu değildir. Çünkü, finansal kiralamaya konu olan varlığın doğrudan alımı kiralama sürecinin anlamlılığını ortadan kaldıracaktır. Yukarıda ortaya konulan üçlü ilişki kapsamında, finansal olarak güçlü olan firma kiralamaya konu olan varlığın mülkiyetini üreticiden satın alacak ve kiracıya anlaşma çerçevesinde kiraya verecektir. Finansal kiralama sürecinde uygulamalara ilişkin veriler şöyle sıralanabilir;⁴

- 1-Genel ilke olarak kiralamaya konu olan teçhizat alındıktan sonraki teslim giderleri ile teslimle birlikte ortaya çıkabilen hasarlar da kiracıya ait olmaktadır.
- 2-Kiracı, kiralananan varlığın bakımını ve işletmesini üstlenmektedir.
- 3-Kiracı, kiralananan techizatı başka bir firmaya kiralayan şirketin izni olmaksızın devredemez.
- 4-Finansal kiralama şirketi , kiracının onayı olmaksızın ilgili techizatın bakım ve onarım işlemlerinin kontrolünü yapar veya yaptırabilir.

Finansal kiralama ile ilgili diğer temel konulardan biri de kiralama türleridir. Bunlardan bir kaçını kısa olarak açıklayalım.

1- Faaliyet Kiralaması (Operating Leasing) : Bu tür kiralamada amaç firmanın belirli bir süre içinde faaliyetlerini gerçekleştirmek amacıyla ilgili makine ve teçhizatın kısa bir süre kiralanmasıdır.

2- Finansal Kiralama (Financial/Capital Leasing) : Yasal olarak makine-teçhizatın mülkiyetinin kiraya verende kalmasına rağmen , ekonomik açıdan kiralananan varlık üzerindeki kontrolünü kiracıya devreden ve kiracıyı varlığın fiili sahibi haline getiren uzun süreli leasing türüdür.

3- İthalatsız finansal kiralama: Leasing konusu malın yurt içinde temin edilmesi durumunda ortaya çıkan kiralama türüdür. Kiracı, yatırım malını seçerek satıcı ile fiyat ve teslim şartlarını belirleyerek anlaşma imzalar,

⁴ Berfin Özgür-Suat Eğili.Leasing Sektörü Fonlamadan Yana Dertli, Finans Dünyası,s.107, Ekim-1998.

leasing şirketine başvurur, şirket gerekli araştırmaları yaptıktan sonra teklif verir, leasing sözleşmesi imzalanır. Şirket mal bedelini satıcıya öder ve mal kiracıya teslim edilir. Kiracı sözleşmede belirlenen süre boyunca kira öder, kira süresinin sonunda mala sahip olabilir veya malı iade ederek sözleşmeyi sona erdirebilir ya da sözleşmenin daha uygun koşullarda sürmesini sağlayabilir. İthalatlı finansal kiralamada ise yöntem olarak bir öncekiyle aynı olmakla birlikte tek farkı malı sağlayan satıcı firmanın yurtdışında olmasıdır.

4- Satış ve geri kiralama (Sale and Leaseback); Genel finansman ihtiyacının yoğun olduğu dönemlerde, firmanın sahip olduğu ekonomik değeri finansal kiralama yapan bir kuruluşa satması ve aynı ekonomik değeri belirli şartlarla kiralamasıdır.

III.ÜLKEMİZDE FİNANSAL KİRALAMANIN SAĞLADIĞI AVANTAJLAR

Finansal kiralamanın ülkemiz açısından faydalarını genel hatlarıyla aşağıdaki gibi sıralayabiliriz.

1- Finansal Kiralama sayesinde işletmeden anlık nakit çıkışları yapılmamaktadır. Dönemsel kira ödemelerinde sabit ödeme söz konusu olması nedeniyle enflasyona karşı belirli bir ölçüde koruyucu nitelik taşımaktadır⁵.

2- Uzun dönemli varlıklara yapılan yatırımların nakit girişi yaratmaları belirli bir zaman gerektirmektedir. Böyle bir durum karşısında işletmeler nakit çıkışlarını dengeli olarak gerçekleştirmeleri için ödemeleri konusunda finansal kiralamanın sabit olarak ödenmesini tercih edebilirler.

3- Finansal kiralama Harç ve Damga Vergisi muafiyeti dışında Banka ve Sigorta Muameleleri Vergisi (BSMV) ödenmez.

4- Finansal kiralama ile malın bedelinin yanı sıra nakliye ve montaj için de kiralamadan yararlanır. Böylece firma nakitlerini bir daha rasyonel olarak kullanabilir.

5- Yatırım için ayrıca fon ayrılması gerek olmadığı için firmanın öz kaynaklarının tükenmesi söz konusu olmaz.

6- Kira ödemeleri kiracının ödemesine göre belirlenebilir.

⁵ İbrahim Kara. “ Leasing İşlerinin Muhasebeleştirilmesi (ABD uygulaması), Muhasebe ve Denetime Bakış, Yıl.1, sayı. 3, Ocak 2001.s. 59

İşletme Kaynaklarının Etkin Kullanılması Açısından Finansal Kiralama

7- İflas durumunda , finansal kiralamaya konu olan malın mülkiyeti başka firmada olması nedeniyle el konulamaz ve dolayısıyla üretim devam edebilir⁶.

Finansal kiralamanın ülkemizdeki vergi uygulamaları açısından faydalarını ise şöyle sıralayabiliriz.

a-) V.U.K açısından finansal kiralama konusu malın mülkiyeti kiralayana ait olması nedeniyle finansal kiralama şirketi azalan bakiyeler usulüne göre amortisman ayırabilmektedir.

b-) Yeniden değerlendirme yapılarak yeni değerler üzerinden amortisman ayırmak suretiyle gider yazmak mümkün olmaktadır. Bu nedenle yeniden değerlendirme sonucu oluşan artışı sermayeye ilave edilebilmektedir.

c-) Kurumlar Vergisi açısından bakıldığında kiralama şirketleri kira gelirlerini gelir olarak yazar ve kurum kazancıyla birlikte kurumlar vergisi olarak ödemek durumundadırlar⁷.

d-) KDV açısından bakıldığında ise, kiralama konusu malların finansal kiralama şirketince uygulanacak KDV oranı % 1 olarak belirtilmiştir. Ancak binek otomobillerinde finansal kiralama şirketlerine teslimde % 23 , bu oran bakanlar kurulunun belirlediği otomobillerde % 40 olarak kullanılacağı ifade edilmiştir. Diğer kara nakil vasıtalarının tesliminde ise % 8 oranı uygulanacaktır.

IV. FİNANSAL KİRALAMADA HUKUKİ SÜREÇ

Finansal kiralama işleminin yapılmasında kiracı veya kiraya veren firma arasında hukuki bir anlaşmanın gerçekleşmesi gerekir⁸. Taraflar arasında oluşturulacak sözleşmenin genel hatları özet olarak şu şekilde sıralamak mümkün;

1-Sözleşmenin konusu: Kiracı kiralamaya konu olan malın genel yapısı konusunda fikir sahibi olduğunun beyan etmesi.

2- Süre ve satınalma hakkı: Finansal kiralamaya konu olan ürünün kiralama süresi ve sürenin bitiminde kiracıya satış bedelini gösteren rakamı beyan etmesi gerekir.

⁶ Niyazi Erdoğan. Uluslar arası İşletmelerde Mali Risk Yönetimi ve Çağdaş Finansman Teknikleri, s.202. 1994

⁷ Ahmet Kavak. “ Türk Vergi Mevzuatı Açısından Finansal Kiralama (leasing)” , Muhasebe Uygulamaları ve Vergi Mevzuatı Sempozyumu, Ankara,17-21 Mayıs 1998, s. 58

⁸ Sadi Uzunoğlu. “Finansal Kiralamanın Yararları!”, Ekonomik Trend, Ocak 1996. S.5

3- Kira bedelinin ödenmesi : Ödeme planının belirtilen kira ve KDV ödemelerinin ayrıntılı olarak belirlenmesi ve ödeme noktalarının bildirilmesi gerekir.

4- Malın fiyatında meydana gelebilecek artışların kiralara yansıtılıp yansıtılmayacağını açıklanması.

5-Sözleşmenin sona ermesi kriterlerinin ortaya konulması

6-Malın teslim usul ve yöntemi

7-Teslimde kaçınma; kiracı, satıcı tarafından sunulan kararlaştırılan ve uygun vasıfları taşıyan malı, sebepsiz yere almaktan kaçınması halinde malı teslim almış olarak kabul edebilir.

8-Satıcıya karşı ileri sürülebilecek haklar açık şekilde kararlaştırılmalıdır.

9- Takas yasağı; sözleşmede gerekli görülmesi halinde kiracı firmanın malını başka biriyle takas etmesine izin vermeyebilir.

10-Denetleme yetkisi; Kiracının istenildiği takdirde gerek mali durumu ve gerekse kiraladığı malın durumu kiraya veren firma tarafından denetlenmesi mümkün olabilir.

11- Sigorta: Kiraya verilen mal, kiralayan tarafından sigorta ettirilebilir.

12- Aktin feshini gerektirecek hükümler açık olarak sözleşmede belirtilmek zorundadır.

V.FİNANSAL KİRALAMANIN KİRAYA VEREN (LESSOR) VE KİRACI (LESSE) AÇISINDAN MUHASEBELEŞTİRME İŞLEMİ

1-Kiralayan (Lessor) açısından muhasebe kayıtları:[Tablo-1'deki gösterime göre B şirketinin kayıtları]

Konuya ilişkin şöyle bir örnek üzerinde açıklama yapabiliriz.

ÖRNEK:

Finansal kiralamaya konu olan bir oto yıkama cihazıdır. Bir benzin istasyonu(C) 1.1.2000 tarihinde leasing şirketinden oto yıkama cihazını kiraladığıdır. Cihazın piyasa değeri 400.000.000 TL dir. Firma, cihazın bu bedelini 4 yılda eşit taksitlerle % 50 faizle ödemeyi kabul ettiğini

İşletme Kaynaklarının Etkin Kullanılması Açısından Finansal Kiralama

varsayalım. Bu verilere göre ilgili firmanın kira ödemeleri, faiz ödemeleri ve dönemsel toplam ödemelerini hesaplayalım⁹.

$$P = \frac{(1+i)^n \cdot i}{(1+i)^n - 1} = \frac{(1+0.5)^4 \cdot 0.50}{(1+0.5)^4 - 1}$$

Notasyonlar;

P. paranın şimdiki , bir nakit akımı serisinde serinin veya seri içerisindeki nakit akımlarının şimdiki değeri , bugünkü değeri.

n. Faiz hesaplama dönemi.

i. Faiz oranı.

Yukarıdaki formüle göre hesaplamamız halinde ;

$$400.000.000 * 0.62307 = 249.228.000$$

işletmenin kiraladığı oto yıkama makinası için yılda 249.228.000 TL ödemesi gerekir.

Yıllar itibariyle yapılacak ödeme, ana para ve faiz durumları aşağıda gösterilmiştir.

Tablo-2 Yıllar itibariyle ödeme planı

Yıllar	Toplam Kira Öd.	Faiz	Ana para	Kalan Borç
				400.000.000
1.Yıl	249.228.000	200.000.000	49.228.000	350.772.000
2.Yıl	249.228.000	175.386.000	73.842.000	276.930.000
3.Yıl	249.228.000	138.465.000	110.763.000	166.167.000

⁹ Osman Okka. Mühendislik Ekonomisi, Nobel Yayınları, s.109. Ankara ,2000

Fehmi KARASİOĞLU

4.Yıl	249.228.000	83.061.000	166.167.000	
Toplam	996.912.000	596.912.000	400.000.000	

Muhasebe Kayıtları B işletmesi açısından

253 Tesis Makine ve Cihazlar 400.000.000

253.01 Finansal Kira.

varlıklar

191 İnd.Kdv 4.000.000

100 Kasa

404.000.000

makine ve teçhizatın alınması

Finansal kiralama sözleşmesi yapılarak makinanın C benzin istasyonuna verilmesi. Makine ve teçhizatın C benzin istasyonuna kira verilmesi işlemi nazım hesaplarında takip edilmek amacıyla maliyet bedeli ile nazım hesaplarına aktarılmaktadır.

901 Finansal Kiralamaya

verilen Varlıklar

400.000.000

902 Finansal Kiralamaya Verilen

İşletme Kaynaklarının Etkin Kullanılması Açısından Finansal Kiralama

Varlıklar
400.000.000

Kiraya verilen finansal varlıkların nazım hesaplara
maliyet bedeli ile alınması

904 Finansal Kiralama Alacaklar	996.912.000
904.01 C şirketinin 1. taksidi.	249.228.000
904.10 Anapara	49.228.000
904.11 Kazanılmış faiz gel.	200.000.000

905 Finansal Kiralama Alacakları
Sözleşmesi

996.912.000

Finansal varlıkların faiz ve anapara taksitlerinin
muhasabeleştirilmesi

aylık kira gelirlerinin muhasabe kayıtları ilgili yıla isabet eden faiz tutarının
12' ye bölünmesi ile bulunur. $200.000.000/12=16.666.666$ TL/ay

-----30.01.2000-----

181 Gelir Tahakkukları	16.666.666
604 Finansal Kir.Gelirleri	16.666.666

kira gelirlerinin tahakkuk kaydı

-----/-----

Birinci taksidin ödenmesi halinde yapılacak muhasabe kaydı

-----31.12.2000-----

Fehmi KARASİOĞLU

100 Kasa	251.720.028	
	181 Gelir Tahakkukları	249.228.000
	391 Hes KDV	2.492.280
-----/-----		

100 Kasa	251.720.280	
	181 Gelir Tahakkukları	249.228.000
	391 Hes.Kdv	2.492.280

birinci taksidin tahsili.

-----/-----		
905 Finansal Kiralama Alacakları Sözleşmeleri	249.228.000	
904 Finansal Kiralama Alacakları		249.228.000

birinci taksidin nazım hesaplarından eksiltilmesi

-----/-----

B-KİRACI (LESSE) [C benzin işletmesi kayıtları]

-----1.1.2000-----

970 Finansal Kiralama Yoluyla		
edinilen varlıklar	400.000.000	

971 Fina Kiralama Yoluyla		
edinilen Varlıklar alacaklar		400.000.000
kiralanan varlıkların nazım hesaplara alınması		

980 Finansal Kiralama Sözleşmeleri	996.912.000	
------------------------------------	-------------	--

İşletme Kaynaklarının Etkin Kullanılması Açısından Finansal Kiralama

981 Finansal Kiralama Borçlar	996.912.000
981.01 B şirketi sözleşme hak.	249.228.000

kiralanan makine ve teçhizatın ödemelerinin
nazım hesaplarda takibi

-----	-----
381 Gider Tahakkukları	249.228.000
191 İnd Kdv	2.492.280
100 Kasa	251.720.280
kira taksitlerinin ödenmesi	
-----	-----

-----	-----
971 Finansal Kiralama Yoluyla	
Edinilen varlık araçları	249.228.000
970 Finansal Kiralama	
Yoluyla Edinilen Varlık	249.228.000

Ödenen kira taksitlerinin nazım hesaplardan
eksilmesi

ödemeler tamamlandıktan sonra makine ve teçhizat firmanın duran varlıklarında yerini alacaktır.

**VI. ULUSLAR ARASI MUHABESE STANDARLARI'NA (UMS)GÖRE
FİNANSAL KİRALAMANIN ÖNEMLİ TEMALARI**

Uluslar arası muhasebe standartlarına (IAS-17) göre, finansal kiralama işlemleri ülkemizden farklı bir uygulama alanına sahiptir. Bu farklılıkları maddeler halinde özetleyelim¹⁰;

a-Bir finansal kiralama, kiralamaya konu olan varlığın o günkü piyasa değeri veya kira sözleşmesinin başındaki bugünkü , kiracının kayıtlarında hem varlık, hem de yükümlülük olarak yer almalı ve bunlar bu şekilde bilançoda gözükmelidir. Böyle bir kaydın sonucu olarak kiracı tarafından yapılan ödemelerin bir kısmı finansman , bir kısmı da borcun ana para ödemesi olarak kayıtlara alınmalı ve varlık amortismanına tabi tutulmalıdır.

b-Finansal kiralama şirketi açısından ,kiralamaya konu olan varlık maddi duran varlıklarda gösterilmemelidir.

c- Finansal kiralama alacakları , finansal kiralama şirketleri için bir ticari alacak olması nedeniyle 124 veya 224 nolu hesaplarda takip edilmelidir¹¹

d-Finansal kiraya verilecek varlıklar, şirketin stoklarında yer almalıdır ve burada önerilen hesaplar ise 160 nolu şu an kullanılmayan bir stok hesabıdır.

e-Kiracı şirketler kiraladıkları varlığı, maddi duran varlıkları arasında göstermeli ve amortisman ayrılmazdır.

f-Kiracılar maddi duran varlıkların minimum kira ödemelerinin net bugünkü değeri ve gerçeğe uygun değeri üzerinden aktife alınmalıdır. Finansal kiralama işleminden doğan faiz maliyetlere verilmelidir.

VII.SONUÇ

Nakit yönetiminin etkinliğini artırmak ve rasyonel kullanımının önemini kavrayan yönetici veya işletmeler, yatırım mallarını doğrudan almak yerine kiralama yolunu tercih etmektedirler. Leasing sayesinde işletme kaynaklarının tamamını bir yatırım malına veya aletine yönlendirmekten ziyade farklı noktalara aktarabilme esnekliğine sahip olmaktadır.

Türkiye’de son dönemlerde yoğun olarak üzerinde çalışılan muhasebe standartları esas alınır, leasing işlemlerinin muhasebeleştirilmesi standartlar doğrultusunda yapılacak ve muhasebenin özüne uygun olarak kayıtlara yansıtılacaktır.

¹⁰ Recep Pekdemir. “ Vergi Muhasebesinin Kurallarının Finansal Raporlama Üzerindeki Etkileri: Ülkemizde Finansal Kiralamanın Raporlanması”, **İ.Ü. İşletme Fakültesi Dergisi**, c.28, Sayı.1. S.55

¹¹ Nalan Akdoğan, “ Finansal Kiralama işlemlerinin muhasebeleştirilmesinde IAS 17 nolu standart hükümleri ile Türkiye uygulamasının karşılaştırılması”,**Muhasebe Bilim Dünyası Dergisi**, Cilt.1 s.1.say.41.1999

Kobi'ler veya büyük işletmeler nakitlerini en optimum şekilde kullanma gayreti içindedirler. Ülkemizin enflasyon sorununu da göz önüne alırsak, nakit kaynakların her alanda rasyonel kullanımı kaçınılmazdır.

KAYNAKÇA

- Akdoğan Nalan “Finansal Kiralama işlemlerinin muhasebeleştirilmesinde IAS 17 nolu standart hükümleri ile Türkiye uygulamasının karşılaştırılması”, **Muhasebe Bilim Dünyası Dergisi**, Cilt.1. s.1. say.41. 1999.
- Erdoğan Niyazi, **Uluslar arası İşletmelerde Mali Risk Yönetimi ve Çağdaş Finansman Teknikleri**, 1994.
- <http://www.kobinet.org.tr/leasing.html>
- Kara İbrahim “Leasing İşlerinin Muhasebeleştirilmesi (ABD uygulaması), **Muhasebe ve Denetime Bakış**, Yıl.1, sayı. 3, Ocak 2001
- Kavak Ahmet, “Türk Vergi Mevzuatı Açısından Finansal Kiralama (leasing)”, **Muhasebe Uygulamaları ve Vergi Mezuatı Sempozyumu**, Ankara,17-21 Mayıs 1998.
- Küçüksavaş Nihat, Finansal Kiralama (Leasing) ve Finansal kiralama ile ilgili muhasebe sorunları, **Çukurova Üniversitesi, İİBF Dergisi**, Cilt 1, Sayı 1, 1987.
- Maşrap Beyhan, Finansal Kiralama İşlemlerinin Mali Tablolarda Gösterilmesi, **Möдав Muhasebe Bilim Dünyası Dergisi**, cit.1, sayı.4, Aralık 1999
- Okka Osman, **Mühendislik Ekonomisi**, Nobel Yayınları, . Ankara,2000
- Özgür Berfin-Suat Eğili, Leasing Sektörü Fonlamadan Yana Dertli, **Finans Dünyası**, Ekim-1998.
- Pekdemir Recep, “Vergi Muhasebesinin Kurallarının Finansal Raporlama Üzerindeki Etkileri: Ülkemizde Finansal Kiralamanın Raporlanması”, **İ.Ü. İşletme Fakültesi Dergisi**, c.28, Sayı.1.
- Uzunoğlu Sadi, “Finansal Kiralamanın Yararları, **Ekonomik Trend**, Ocak 1996.
- Ümit Seyhan, “Finansal Kiralama ve Kalkınma Leasing”, **Kalkınma**, Mart 1991.